

บทที่ 2

บทนิยาม

1. ครัวเรือนส่วนบุคคล

หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคน อาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกันบุคคลเหล่านั้นอาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

2. สื่อมวลชน

หมายถึง สื่อที่ใช้ในการนำข่าวสารใด ๆ ไปสู่ประชาชนหรือมวลชน และประชาชนสามารถรับข่าวสารได้โดยการอ่าน การฟัง หรือการดู ประเภทของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร วารสาร ภาพยนตร์ เป็นต้น

3. ข่าวสาร

หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำออกเผยแพร่ต่อประชาชนหรือใช้ประกอบการทำงานภายในหน่วยงาน ข่าวสารที่นำออกเผยแพร่ต่อประชาชนนั้นอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น ข่าว สารคดีหรือความรู้ทั่วไป ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ บันเทิง ธุรกิจหรือการโฆษณา เป็นต้น

4. ข่าว

หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันหรือข่าวสารที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารที่เสนอ โดยลักษณะของข่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวใหม่ ๆ และทันต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะของผู้รับสาร การเสนอข่าวอาจใช้การพูด การเขียน การใช้ภาพ แถบบันทึก วิดีทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ต้องไม่มีการแสดงความคิดเห็นใน การเสนอข่าว

ข่าวอาจจำแนกเป็น ข่าวในประเทศ ข่าวท้องถิ่น ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวพยากรณ์อากาศ และข่าวประเภทอื่น ๆ

4.1 ชาวในประเทศ

หมายถึง การเสนอหรือรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจุบันที่เกิดขึ้นภายในประเทศ โดยไม่รวมข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา และข่าวเชิงประชาสัมพันธ์หรือบริการ เช่น ประกาศของทางราชการ ข่าวการกุศล และบริการประชาชน ข่าวธุรกิจ ฯลฯ

4.2 ชาวท้องถิ่น

หมายถึง ข่าวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องภายในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่

4.3 ชาวต่างประเทศ

หมายถึง การเสนอข่าวหรือรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจุบันที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ โดยไม่รวมข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา

4.4 ข่าวกีฬา

หมายถึง การเสนอหรือรายงานเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา หรือรายงานเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา เช่น การเตรียมจัดการแข่งขันกีฬา การเตรียมตัวบุคคลเพื่อเข้าแข่งขันกีฬา การรายงานผลการแข่งขันกีฬา ฯลฯ เป็นต้น

4.5 ข่าวพยากรณ์อากาศ

หมายถึง การรายงานสภาวะอากาศในช่วง 24 ชม.ที่ผ่านมา และมีการพยากรณ์หรือคาดการณ์สภาวะอากาศในช่วง 24 ชม. (หรือมากกว่า) ล่วงหน้า

4.6 ข่าวประเภทอื่น ๆ

หมายถึง ข่าวเชิงประชาสัมพันธ์หรือบริการ ได้แก่ ประกาศของทางราชการ ข่าวการกุศล และบริการประชาชน ข่าวธุรกิจ ข่าวการจราจร ข่าวเศรษฐกิจ เป็นต้น

ข่าวแจ้งราคาสินค้า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ข่าวรายงานภาวะตลาดหุ้น ถือเป็นข่าวเศรษฐกิจ

ข่าวเพื่อเผยแพร่การประชาสัมพันธ์ของธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมถือเป็นข่าวธุรกิจ

5. สารคดีหรือความรู้ทั่วไป

หมายถึง รายการที่นำเสนอความรู้หรือสารคดีในสื่อโทรทัศน์ในลักษณะของสารคดีหรือความรู้ทั่วไป ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ นโยบาย การดำเนินการและชี้แจงงานของส่วนราชการ การประกอบอาชีพ การเกษตร สุขภาพและอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ศาสนาและจริยธรรม ภาษาและหนังสือไทย เด็กและสตรี กีฬาและการท่องเที่ยว

5.1 นโยบาย การดำเนินการและชี้แจงงานของส่วนราชการ

หมายถึง รายการที่มีการแถลงเกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินการ หรือชี้แจงงานของหน่วยราชการ กระทรวง กรมต่างๆ

5.2 การประกอบอาชีพ

หมายถึง รายการที่นำเสนอ โดยมีเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ อันจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการประกอบอาชีพได้ เช่น รายการที่แนะนำเกี่ยวกับธุรกิจการค้า

5.3 การเกษตร

หมายถึง รายการที่แนะนำเกี่ยวกับการทำเกษตร แนะนำวิธีการปลูก ตลอดจนการดูแลบำรุงรักษา การใช้ยาปราบศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย เช่น รายการดินดำน้ำชุ่ม ฯลฯ

5.4 สุขภาพและอนามัย

หมายถึง รายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย การใช้ยา การแนะนำให้ผู้จักป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตลอดจนการบำบัดรักษาเบื้องต้น เช่น รายการสารคดีเพื่อชีวิเป็นสุข ฯลฯ

5.5 ศิลปะ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

หมายถึง รายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่สำคัญ ๆ ซึ่งถูกบันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ ตลอดจนบทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีสืบทอดกันมา เช่น รายการจดหมายเหตุกรุงศรีฯ เป็นต้น

5.6 วิทยาศาสตร์ทั่วไป เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

หมายถึง รายการที่นำเสนอทางด้านวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนภาวะหรือสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราซึ่งเรียกว่าสิ่งแวดล้อม เช่น รายการก้าวทันโลก โลกสวยด้วยมือเรา โลกสีเขียว โลกน่ารัก ฯลฯ

5.7

ศาสนาและจริยธรรม

หมายถึง รายการที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรมะ การปฏิบัติธรรม การแสดงพระธรรมเทศนา

5.8 ภาษาและหนังสือไทย

หมายถึง รายการที่ให้ความรู้ภาษาไทย ในด้านการใช้ การอ่าน ตลอดจนความหมาย นอกจากนี้ยังรวมถึงวรรณกรรมทางภาษาด้วย เช่น รายการวรรณคดีไทย รายการภาษาของเรา รายการศาลาวรรณกรรม เวทีวาที ฯลฯ

5.9 เด็กและสตรี

หมายถึง รายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเด็ก หรือสตรี เช่น รายการแม่และเด็ก ผู้หญิงวันนี้ 108 ภัยหญิง รายการสำหรับเด็ก ฯลฯ

5.10 กีฬาและการท่องเที่ยว

หมายถึง รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับการกีฬา การท่องเที่ยว การถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอดสดการชกมวยจากเวทีมวย การถ่ายทอดการแข่งขันฟุตบอลจากสนามแข่ง ฯลฯ สำหรับการท่องเที่ยว เป็นรายการที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่น่าท่องเที่ยว เช่น รายการเที่ยวเมืองไทย เมืองไทยวันนี้ ที่นี้ประเทศไทย ฯลฯ

6. ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์

หมายถึง รายการที่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็นตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองและการเมือง เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม การวิเคราะห์ข่าว และเหตุการณ์ต่างประเทศ การวิเคราะห์และวิจารณ์ข่าวแบบชาวบ้าน เป็นต้น

7. บันเทิง

หมายถึง การแสดงต่าง ๆ ที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม โดยมีได้มุ่งให้การศึกษาโดยตรง ได้แก่ ละคร ภาพยนตร์ ดนตรี การแสดงเบ็ดเตล็ด การทนายปัญหา การแข่งขันเล่นเกมต่าง ๆ ทุกประเภท รวมถึงการแข่งขันเล่นเกมทนายปัญหาเกี่ยวกับความรู้

8. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา

หมายถึง รายการที่จัดทำขึ้นเพื่อเสริมวิชาความรู้ในสาขาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่กำลังเรียนในสาขาวิชานั้น ๆ หรือเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป โดยอาศัยสื่อโทรทัศน์ ซึ่งจัดเป็นสื่อสอนทางไกล การเสนอรายการอาจเป็นรายการถ่ายทอดสดหรือเป็นเทป มาเปิดก็ได้

รายการเพื่อการศึกษาที่จัดเสนอทางโทรทัศน์ ได้แก่ รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

9. ธุรกิจหรือโฆษณา

หมายถึง รายการในโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม รวมถึง ข่าวเพื่อการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ (Publicity and public relations) และเนื้อหาที่เป็นการประกาศสรรพคุณ คุณภาพ หรือคุณประโยชน์ของสินค้า และบริการ (Advertisements)

10. ตามปกติ (เป็นประจำ)

หมายถึง การปฏิบัติเช่นที่เคยกระทำจนเป็นนิสัย เช่น เคยกระทำทุกวัน สัปดาห์ละ 2-3 วัน หรือนาน ๆ ครั้ง แต่กระทำเป็นประจำ แม้ว่าในสัปดาห์ที่ไปสัมภาษณ์จะไม่ได้กระทำเนื่องจากมีกิจธุระบางอย่าง เช่นนี้ให้ถือว่า กระทำตามปกติ